

DOĞU KLASİKLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ, TESİR ALANLARI VE YENİDEN YAYININDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

“Köprülü de, Tanpınar da haklı: bizim klasiğimiz eskilerdir.”¹

SELÇUK ÇIKLA*

ÖZET

Türkiye’de “Doğu Klasikleri” terimi ile daha çok Hint, İıan ve Arap edebiyatının hem İslâm’dan önceki hem de İslâm’dan sonraki klasik eserleri anlaşılmaktadır. Bu üç kadim milletin klasikleri tarih içinde İslâm coğrafyasında çok fazla okunan ve okuma-yazma bilmeyenlerden yazar ve şairlere kadar çok geniş bir insan kitlesini derinden etkileyen eserler olmuştur. Bu klasiklerin İslâmî Türk edebiyatının şekillenmesinde de önemli tesirleri söz konusudur. Bu yazıda doğu klasiklerinin genel özellikleri, tesir alanları ve bu klasiklerin gelecekte yapılması muhtemel kapsamlı-organize yeniden yayınında uyulması gereken ilkeler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğu klasikleri, Hint-İıan-Arap klasikleri, Doğu klasiklerinin yeniden yayını

THE GENERAL FEATURES AND RANGE OF INFLUENCE OF EASTERN CLASSICS AND THE THINGS THAT MUST BE TAKEN INTO ACCOUNT WHILE REPUBLISHING THEM

ABSTRACT

In Türkiye, the term “Eastern Classics” mostly refers to classic Works of Indian, Iranian and Arabic Literature both before and after Islam. The classics of these three ancient nations are the works which have been read in Islamic Geography throughout history, and which have affected an enormous mass of population deeply, ranging from the illiterate to the writers and poets. These classics also had a considerable impact on the formation of Turkish Islamic Literature. This paper deals with the general features and range of influence of Eastern Classics and the principles that must be followed in case of republishing them in a more comprehensive and organised fashion in future.

Key Words: Eastern Classics, Indian-Iıanian-Arabic Classics, Republishing Eastern Classics

¹ Cemil Meriç, *Kırk Ambar*, C. I, İletişim Yayınları, 10. bs., İstanbul 2008, s. 83.

* Doç. Dr., *Erzincan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

Giriş

Cemil Meriç *Bir Dünyanın Eşiğinde* adlı kitabına şu cümlelerle başlıyor: “Doğu, bütün vahiylerin kaynağı, diyor bir tarihçi.”² Doğu, bütün vahiylerin neşv ü nema bulduğu münbit bir coğrafya, bütün peygamberlerin anayurdu. Doğu, tarih boyunca feragat, mertlik, diğergamlık, cömertlik, haya, dostluk, sadakat, hikmet, adalet, nefis terbiyesi gibi birçok güzel huy ve yüksek kavramın yurdu. Doğu, hayat felsefesi *insanı yaşatmak* olan bir geleneğin temsilcisi. Bu felsefe orada yüzlerce klasik eserin doğuşuna zemin hazırlamış. Bu klasik eserler bize Batı klasiklerinden muhakkak ki daha yakındır; çünkü “Bu metinlerde daima kendi kültür ve inanç dünyamızın; insana, evrene ve yaratıcıya bakış açımızın yansımalarıyla karşılaşırız. Batı’nın pragmatist ama aynı zamanda egosantrik, ifşacı ve ben’i önceleyen metinlerinin karşısında elbette Doğu’nun ahlakçı ve insanın (ve tabii ki toplumun da) nefsinin dizginleme, temizleme, arındırmaya dönük hayat felsefesinin yansımalarını içeren metinleri bizim için daha değerli olacaktır. Çünkü ‘Doğu felsefesi’ yıkmayı değil yapmayı, sadece bireyi değil bireyle birlikte toplumu, maddeyi değil manayı, ben’i değil başka ben’leri yüceltir.”³

Doğu’nun binlerce yıl boyunca ilahî kelimeler ve emirlere muhatap olan dünyası, zaman içinde bu coğrafyada üretilen eserlerin de önemli bir kısmının *akl-ı selim, güzel ahlâk, hikmet* ve *erdem* gibi yüksek değerler üzerine bina edilmesini zorunlu kılmış gibidir. Hakikaten daima erdemli insana ulaşmayı hedefleyen kutsal metinler gibi Doğu klasikleri de yine insanları erdem sahibi olmaları yönünde sürekli yetiştirmenin yollarını gösterir onlara. Buradan hareketle Doğu klasiklerinde bu yönde karşımıza çıkan belli başlı özelliklere kısaca değinmekte fayda vardır.

Doğu Klasiklerinin Ortak Özellikleri

Doğu klasiklerinde karşımıza çıkan masal ve hikâyelerin ortak özellikleri çok fonksiyoneldir:⁴

Söz ve Mana İlişkisi: Doğu klasikleri söz dünyasından mana evrenine geçişin sayısız örneğiyle doludur. Orada söz birdir, mana birçok; söz somuttur, mana soyut; söz gerçektir, mana hakikat; söz mecazdır, mana mecazî.

Faydacı ve Öğretici Yön: Doğu klasikleri, az sözle çok şey anlatmak gayesini taşıyan bir hayat felsefesinin yansımalarını içerir. Bu metinlerde

² Cemil Meriç, *Bir Dünyanın Eşiğinde*, İletişim Yayınları, 8. bs., İstanbul 2005, s. 27.

³ Selçuk Çıkla, “Unutulan Hazineseler: Doğu Hikâyeleri”, *Dil ve Edebiyat*, S. 7, Temmuz 2009, s. 69.

⁴ Burada ele alınan 6 madde Selçuk Çıkla, “Unutulan Hazineseler: Doğu Hikâyeleri”nden derlenmiştir: Bk. *age.*, s. 69-70. Bu konuda ayrıca bk. Yusuf Çetindağ, “Şark Klasikleri ve Özellikleri”, *Dergâh*, C. 16, S. 191, Ocak 2006, s. 9-15; Yusuf Çetindağ, “Edebiyatımızın Kaynaklarından: Doğu Medeniyeti ve Metinleri”, *Turkish Studies*, Vol. IV, No: 1-2 Winter, January 2009, s. 2062-2065.

Doğu filozof, bilge ve mutasavvıflarının, faydacı ve öğretici yönü ön plana çıkarma gayreti her zaman kendini baskın bir şekilde hissettirir. Doğu'nun, Doğu insanının dünyaya bakışının büyük oranda faydacı oluşu bu coğrafyada edebî metinlerin de bu yönde şekillenmesine yol açmıştır.

“Nasıl” Değil “Ne” Anlatıldığının Öncelenmesi: Doğu klasiklerinin “hâkim olan özelliği ‘nasıl’ değil ‘ne’ anlatıldığının öncelenmesidir.”⁵ Bu açıdan metinlere bakıldığında Doğu hikâyecilerinin hedefe götüren her yolu denedikleri görülür. Mesela Molla Câmî, Salaman ve Absal’da asıl hikâyeye başlamadan önce, Allah’a övgü sunduğu başlangıç bölümünde bir hikâye anlatır ve diyeceğini hikâyeye, hikâye öncesi ve hikâyenin sonundaki sözleriyle iletir.

Hikmet ve Eğlence: Doğu hikâyesinin iki temel taşı vardır: Hikmet ve eğlence. Bu hikâyelerde hikmet eğlenceden önce gelir. Yani Doğu hikâyelerinin eğlenceli tarafı asla kahkaha attırmaz. Onlar daha çok eğlendirirken ders vermeyi, insanı ince ve derin anlamlar dünyasına çekip tebessüm ettirerek hikmete, ahlâka, hakîkate yaklaştırmayı hedefler. Doğu klasiklerinin eğlenceyle hikmeti birlikte ihtiva etmesi bu hikâyelerin her seviyedeki insan tarafından rahatlıkla anlaşılmasını sağlamıştır.

Kıssadan Hisse: Klasik Doğu metinlerinin temel amacı ne tek başına eğlendirmek, ne de tek başına düşündürmektir. Belki eğlendirirken düşündürmek, ancak daha ziyade düşündürmektir. Düşündürmekten asıl maksad ise “kıssadan hisse” çıkar(tır)maktır. Bu hikâyelerde; eğlenirken hikmete ulaşılır, kıssa okunurken hisse çıkarılır. Yani kıssadan hisse çıkarmak, eğlenceden hikmete ulaşmak demektir.

Bireyi Arındırmak: Doğu hikâyelerinin konu ve temaları daima hikmet, erdem, olgunluk, akli davranış, hatalardan kaçınma, nefsi arındırma, Tanrı’ya bağlılık, sadakat, güzel ahlâk, dostluk, adalet, cömertlik gibi yüksek değerler üzerinedir. Doğu hikâyesi insanı arındırmayı amaçlar. Öfkeden, şehvetten, dünyaya tamahtan, akılsızca davranmaktan, her türlü kötü huy, düşünce ve davranıştan arındırmak... Doğu felsefesinde beden; nefsi/ruhu arındırmak ve yükseltmek için bir araç olarak görülür. Önemli olan beden, ten değil; bu beden içinde yer alan kalbi ve beyni, özellikle de nefsi ve ruhu arındırmak, arınma yoluyla olgun bir insan, kâmil bir inanç adamı var etmektir.

Doğu Klasiklerinin Tesir Alanları

Doğu klasiklerinin insanımız üzerindeki etkileri çok güçlüdür. Bu güçlü etkinin birkaç somut örneğini, şair ve yazarlarımızın hayat ve sanat algıları üzerindeki tesirler çerçevesinden kısaca değerlendirmek mümkündür:

Mevlâna Celâleddin-i Rûmî, Anadolu’ya Moğol istilası sebebiyle ailece göç ederken sultânü'l-ulemâ (âlimlerin sultanı) olan babası, Feridüddin-i Attar (1158-1230)’ın Nişabur’daki evinde misafir olur. Mevlâna bu evde rüyasında

⁵ Sadık Yalsızuçanlar, “Suzinak Alevleri Arasında Bir Şair”, [Molla Câmî], *Salaman ve Absal*, Yayına hzl. Sadık Yalsızuçanlar, Timaş Yayınları, İstanbul 1999, s. 10.

nur yüzlü bir pîrin, kendisine altı dallı bir gül fidanı verdiğini görür. Rüyasını anlattığında babası, ‘Altı dallı gül, senin altı ciltlik bir kitap yazacağına işarettir.’ der. Bunun üzerine orada hazır bulunan Feridüddin-i Attar da ‘Altı dallı güle kavuşuncaya kadar bu kitap ile meşgul olursunuz.’ diyerek Mevlâna Celâleddin’e *Mantıku't-Tayr*’ı hediye eder.⁶ Bazı kaynaklarda Attar’ın, Mevlâna’ya *Mantıku't-Tayr*’ı değil, *Esrarnâme*’sinin bir nüshasını hediye ettiği belirtilmektedir.⁷ Böylece Mevlâna ilk güçlü tesiri Attar’dan ve onun eserlerinden almıştır. Bu tesirin yanı sıra, anlatacaklarının okurlar tarafından kolaylıkla anlaşılabilmesi için “*Kelile ve Dimne*’den, tarihten, Kur’an kıssalarından, halk arasında söylenen hikâyelerden”⁸ de faydalanmıştır. Onun Hint klasikleri arasında yer alan *Pançatantra*, *Kathasaritsagara*, *Hitopadeşa*, *Kelile ve Dimne* gibi eserlerden de bazı tasarruflarda bulunarak yararlandığı bilinmektedir.⁹

Mevlana’dan sonra başka bir örnek olarak *Mehmet Akif*, 13. yüzyıldan çok sonraları Mevlana gibi, bu sefer başka bir Fars hikâye anlatıcısından, Sadi-i Şirâzî’den çokça etkilenen bir isim olarak karşımıza çıkmaktadır. O, *Sırât-ı Müstakim*’de çıkan, *Gülistan* ve *Bostan*’dan ne kadar etkilendiğini de anlattığı “Sa’dî” başlıklı yazısında Sadi’de esas olanın uzun uzun vakalar anlatmak değil, kısa ve etkili hikâyeler anlatmak olduğunu dile getirdikten sonra şöyle demektedir: “Avrupalılarca, dünyaya gelen şâirlerin Homer’den sonra en büyüğü tanınan Firdevsî’yi ne yapayım? Altmış bin beyitlik Şehnâme’si Bostan’ın yedi sekiz beyite varan iki hikâyesi kadar insaniyete hizmet edebilmiş midir?”¹⁰ Bu görüşte olan Mehmet Akif’in *Safahat*’ında Sadi’nin izlerini taşıyan birçok manzum hikâye bulmak mümkündür.¹¹

Üçüncü bir örnek olarak *Beşir Ayvazoğlu* ise “Okumak Bir Serüvendir I” ve “Okumak Bir Serüvendir II” başlıklı yazılarında anlattığı üzere okuma yazma bilmediği yıllarda babası ve annesinin Sivas’taki evlerinde *Kur’an-ı Kerim* dışında *Âşık Ruhsatî Divanı*, *Mevlid-i Şerif*, *Ahmediye*, *Muhammediye*, *Kara Davud*, *Yusuf ü Züleyha* ve *Battalnâme* gibi eserleri okuduklarını ifade

⁶ Feridü'd-din Attâr, *Mantıku't-Tayr (Kuşların Diliyle)*, çev. Mustafa Çiçekler, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2006, arka kapak yazısı.

⁷ Abdülhüseyn Zerrinkûb, *Simurg'un Kanat Sesi-Attar'ın Hayatı, Düşünceleri ve Eserleri*, Anka Yayınları, İstanbul 2002, s. 39.

⁸ Mevlâna Celâleddin Rûmî, *Mesnevî Hikâyeleri*, hzl. Şefik Can, Ötüken Yayınları, İstanbul 2003, s. 15.

⁹ Bu konuda bk. Selçuk Çıkla-Sibel Üst, “Mesnevî’deki Hikâyelerin Kaynakları ve Mevlana’nın Hikâyeler Üzerindeki Tasarrufları”, *Yedi İklim* (Mevlana Özel Sayısı), S. 211, Ekim 2007, s. 92-97.

¹⁰ *Mehmed Âkif Ersoy’un Makaleleri*, hzl. Abdülkerim Abdulkadiroğlu-Nuran Abdulkadiroğlu, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, s. 110.

¹¹ Mehmet Akif’te Sadi etkisi konusunda ayrıntılı bilgi ve yorumlar için bk. Tunca Kortantamer, “Mehmet Âkif ile Sadi Arasında Muhteva ve Anlatım Tekniği Açısından Bir Karşılaştırma Denemesi”, *Ölümünün 50. Yılında Mehmet Âkif Ersoy*, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1986, s. 89-134.

ediyor. Ayvazoğlu okumayı öğrendikten sonra, özellikle ilk gençlik yıllarında ise *Ali Baba ve Kırk Harâmiler*, *Hazreti Ali Cenkleri*, *Binbirgece Masalları*, *Kelile ve Dimne*, *Bostan*, *Gülistan* ve *Mesnevi*'yi okuduğunu belirtiyor.¹² Bu eserler muhakkak ki Beşir Ayvazoğlu'nun eğitim, kültür ve inanç dünyasının kurulmasında önemli roller oynamıştır.

Bu örnekler gibi, şair ve yazarlarımızın Hint, Arap ve Fars klasiklerinden aldıkları etkiye dair başka birçok örnek bulunabilir. Ancak burada verilenler bile Doğu klasiklerinin edebiyatçıların yetişmesindeki etkisini ve sanatları üzerindeki güçlü tesirlerini görmek için yeterlidir. Doğu klasiklerinin bazıları şair ve yazarlarımızın yanı sıra ülkemizde her yaşta okurun, özellikle çocukluk ve gençlik yıllarında, ilgi alanına az veya çok girmiş, okunmuş ve belli bir tesir uyandırmıştır. Söz gelişi o çağlarda okuduğum *Mantıku't-tayr* ile *Kelile ve Dimne* benim üzerimde bir hayli etki uyandırmış; ufkumun, ahlâkımın, inançlarımın gelişimine tesir etmiştir. Yapılacak bir araştırmada bu metinlerin halkımız üzerinde ne kadar etkili olduğunu tespit etmek mümkündür. İşte bu önemli gerçekten yola çıkarak bugün için Doğu klasiklerinin yeniden bir dizi hâlinde yayınlanmasına büyük ihtiyaç vardır. Bugüne kadar Türkiye'de Doğu klasikleri belli bir yayınevi tarafından 50 veya 100 kitaplık bir seri hâlinde yayınlanmış değildir. Ancak bu klasiklerin önemini yeterince kavramış olan bir yayınevinin çalışmaları ile bütün yaşlardaki geniş bir okuyucu kesiminin dimağlarına ve kütüphanelerine bu eserlerin nitelikli bir baskıyla kazandırılması mümkündür. Zaten bu yazının öncelikli amacı da bu ihtiyacı dikkatlere sunmaktır. Bu noktada Doğu klasiklerini 50 veya 100 kitaplık bir seri hâlinde yayınlamayı kabul edecek bir yayınevinin bu süreçte dikkat etmesi gereken önemli hususlar aşağıda sıralanmıştır.

Doğu Klasikleri'nin Yeniden Yayınında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Türkiye'de 1928'den sonra yeni harflerle birçok Doğu klasiği yayınlanmıştır. Değişik yayınevlerince yapılan bu baskıların her biri birbirinden farklı özelliklere sahiptir. Söz gelişi *Bostan*'ın bugüne kadar onlarca yayınevi tarafından yapılmış baskılarının her biri birçok açıdan farklı özellikler göstermektedir. Bugüne kadar Türkiye'de Doğu klasiklerinin bir kısmını belli bir standartta yayınlayan tek kurum Millî Eğitim Bakanlığı'dır. Bakanlığın 1940'larda ve 1990'larda Doğu klasiklerinden bir kısmını Batı klasikleri ile birlikte yayınladığı biliniyor.

1940'larda dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan-Âli Yücel'in öncülüğünde çoğu Batı klasiklerinden yapılan çevirilerden oluşan eserler bugün Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları tarafından *Hasan-Âli Yücel Klasikler Dizisi* adı altında tekrar yayınlanmaktadır. Bu dizinin yeni baskılarının sahip olduğu olumlu özellikler dikkate alındığında bugün için Doğu klasiklerinin de nitelikli bir baskı ile okurların karşısına çıkması ve

¹² Beşir Ayvazoğlu, *Derkenar*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2002, s. 175-180.

yeniden geniş okur kesimlerinin ilgi duyacağı bir formatta yayınlanması gerekmektedir. Bunun için yapılması gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

1) Bir bilirkişi heyeti kurulmalı, bu heyet 50 veya 100 kitaptan oluşacak *Doğu Klasikleri Serisi*'nde yer alması gereken kitapları tespit etmelidir.

2) Bu listede yer alan kitaplar, onları aşağıdaki asgarî şartları taşıyacak şekilde yayınlamayı kabul eden bir yayınevi tarafından basılmalıdır.

a) Bilirkişi heyetinin titiz bir çalışmayla belirlediği kitapların yayın hazırlıklarının kimler tarafından yapılacağına dair bir çalışma yürütülmelidir.

b) *Doğu Klasikleri Serisi*'ndeki kitapları basacak yayınevinin daimî işbirliği içinde olacağı ayrı bir ekip teşkil edilmelidir. Bu ekip sadece bu seri ile ilgilenmelidir.

c) Bu serinin iki editörü olmalı; bunlardan biri yayınevinin yetkilendirdiği, diğeri ise yayınevi dışından ve Doğu klasiklerinin nitelikli yayını için özveriyle çalışacak bir kişi olmalıdır.

ç) İki editör, seride çıkacak kitapların basım şartlarını, kitapları çevirecek veya hazırlayacak olan kişilere verilecek teliflere kadar bütün şartları belirlemelidir. (Serideki kitapların çok çekici bir kapak rengi ve tasarımının yanı sıra metin içi sayfa tasarımı, kağıt kalitesi ve gözü yormayacak bir fontla basımına özel/çok büyük önem verilmelidir.)

d) Editörler, okurların böyle bir seriden beklentileri noktasında anket türünden bir çalışma yaptırmalıdır.

e) Editörler her bir kitabın dili, üslubu, orijinali ile olan bağı, okurların aradıkları özellikler bakımından çevirmen veya hazırlayıcısı tarafından yayına hazır hâle gelmiş olan kitabın müsveddesini titiz bir şekilde okuyup değerlendirmeli ve gerekirse uzmanlardan görüş istemelidir. Dili ve üslubu beğenilmeyen kitap gerekirse reddedilmelidir. Böyle bir durumla çok geç bir zaman diliminde karşılaşmamak için editörler kitabın hazırlayıcısından 10-20 sayfalık bir müsvedde almalı ve bu süreçte kitabı hazırlayanla diyalog hâlinde olmalıdırlar. (Bu yayın faaliyetinde *Kutadgu Bilig* gibi manzum eserlerin usta kalemler tarafından roman formunda hazırlanmasının geniş okur kesimlerine ulaşılması bakımından büyük faydası olacaktır.)

f) Kitaplar; bir veya iki ay aralıklarla yayınlanmalı, geniş okur kitlesinin merakla takip edecekleri bir haberleşme ağı üzerinden başarılı bir reklam politikasıyla kamuoyuna duyurulmalıdır.

g) Doğu Klasikleri'nin geniş okur kesimlerine ulaşabilmesi, daimî bir ilgi uyandırabilmesi için, serinin ilk kitabının yayım öncesi ve sonrasında reklam ve kampanya çalışmalarına özel önem verilmelidir.

ğ) Seride yayınlanan bazı eserlerin farklı yaş veya eğitim-öğretim seviyelerinin istifade edebileceği baskıları titiz bir hazırlık sürecinin ardından muhakkak yapılmalıdır.

h) Bu seride yer alabilecek kitapların önemli bir kısmı aşağıdaki eserler arasından seçilebilir:

Doğu Klasikleri Serisi

Hint: *Mahabharata, Pañçatantra, Kelile ve Dimne, Hitopadesha, Pañçopakhyanasangraha, Brihatkata (Büyük Roman), Kathasaritsagara (Hikâye Irmakları Okyanusu), Şakuntala, Upanişadlar, Tûtînâme, On Şehzadenin Maceraları, Sinbadnâme...*

İran: *Mantku't-tayr, İlâhînâme, Esrârâme, Musîbetnâme, Tezkiretü'l-evliya, Salaman ve Absal, Bostan, Gûlistan, Baharistan, Şeyh-i San'an Hikâyesi, Pendnâme...*

Arap: *Kitabu Kısasü'l-enbiya, Makâmât-ı Harîrî, Binbir Gece Masalları, Kitâbu'l-Ferec Ba'deş-Şidde, Kitâbu'l-Egânî, Er-Risâletü'l-Kâmiliye fi's-Siyeri'n-Nebeviye, Latifeler Kitabı...*

Türk: *Kutadgu Bilig, Kıssatu'l-Gurbetü'l-Garbiyye, Mesnevi, Mantku't-tayr (Gülşehri), Lisânü't-tayr, Kısasü'l-enbiya, Yusuf u Züleyha, Hüsn ü Aşk, Harnâme, Mahzen-i Esrâr, Nefhatü'l-ezhâr, Kırk Vezir Hikâyeleri, Dede Korkut Hikâyeleri, Battal Gazi Destanı, Danişmend Gazi Destanı, Müseyyeb Gazi Destanı, Sarı Saltuk Destanı, Eba Müslim-nâme, Hz. Ali Cenklere, Kerem İle Aslı, Tahir İle Zühre, Şem' İle Pervane, Leyla İle Mecnun, Nasreddin Hoca, Karagöz-Hacivat, Keloğlan...*

Sonuç

Klasiklerin önemi bütün okur-yazarlarca az çok bilinir. Burada, birkaç alıntıyla da olsa, bu olguya özlü bir şekilde değinmek faydadan uzak değildir. Cemil Meriç *klasik* denince ilk hatıra gelenin ölçü, itidal, bilgelik ve akıl olduğunu belirtiyor.¹³ Gürsel Aytaç “Klasik eser, edebiyatta ‘klas’ eser, yani birinci sınıf eser demek(tir).”¹⁴ diyor. İtalo Calvino’nun deyişiyle ise “söyleyecekleri asla tükenmeyen”, “yeni, beklenmedik, benzersiz bulduğumuz”¹⁵ kitaplardır klasikler. Doğu klasikleri de bazı insanlara, Orhan Pamuk’un *Yeni Hayat* adlı romanının ilk cümlesi olan “Bir gün bir kitap okudum ve bütün hayatım değişti.”¹⁶ dedittirecek türden eserlerdir aslında. Bugünün özellikle genç nesli çoğunlukla Batı klasiklerini veya bazı Batılı yazarların yeni çıkan kitaplarını okumaktadır. Onları Doğu klasikleriyle tanıştırmak için çok nitelikli bir yayın politikasıyla bu eserlerin yeniden yayınlanması gerekmektedir. Bu yayın faaliyeti -muhakkak ki- birçok açıdan çok faydalı olacaktır.

¹³ Cemil Meriç, *Kırk Ambar*, C. 1, İletişim Yayınları, 10. bs., İstanbul 2008, s. 50.

¹⁴ Gürsel Aytaç, “Klasikler”, *Edebiyat Yazıları 2000-2010*, Phoenix Yayınevi, Ankara 2009, s. 221.

¹⁵ İtalo Calvino, *Klasikleri Niçin Okumalı?*, çev. Kemal Atakay, YKY, 2. bs., İstanbul 2008, s. 13, 14.

¹⁶ Orhan Pamuk, *Yeni Hayat*, İletişim Yayınları, 73. bs., İstanbul 2010, s. 7.

Kaynakça

- Attâr, Feridü'd-din, *Mantuku't-Tayr (Kuşların Diliyle)*, çev. Mustafa Çiçekler, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2006.
- Aytaç, Gürsel, “Klasikler”, *Edebiyat Yazıları 2000-2010*, Phoenix Yayınevi, Ankara 2009, s. 221-223.
- Ayvazoğlu, Beşir, *Derkenar*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2002.
- Calvino, İtalo, *Klasikleri Niçin Okumalı?*, çev. Kemal Atakay, YKY, 2. bs., İstanbul 2008.
- Çetindağ, Yusuf, “Edebiyatımızın Kaynaklarından: Doğu Medeniyeti ve Metinleri”, *Turkish Studies*, Vol. IV, No. 1-2 Winter, January 2009, s. 2043-2088.
- Çetindağ, Yusuf, “Şark Klasikleri ve Özellikleri”, *Dergâh*, C. 16, S. 191, Ocak 2006, s. 9-15.
- Çıkla, Selçuk, “Unutulan Hazine: Doğu Hikâyeleri”, *Dil ve Edebiyat*, S. 7, Temmuz 2009, s. 68-71.
- Çıkla, Selçuk-Sibel Üst, “Mesnevî’deki Hikayelerin Kaynakları ve Mevlana’nın Hikayeler Üzerindeki Tasarrufları”, *Yedi İklim (Mevlana Özel Sayısı)*, S. 211, Ekim 2007, s. 92-97.
- Kortantamer, Tunca, “Mehmet Âkif ile Sadi Arasında Muhteva ve Anlatım Tekniği Açısından Bir Karşılaştırma Denemesi”, *Ölümünün 50. Yılında Mehmet Âkif Ersoy*, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1986, s. 89-134.
- Mehmed Âkif Ersoy’un Makaleleri*, hzl. Abdulkerim Abdulkadiroğlu-Nuran Abdulkadiroğlu, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.
- Meriç, Cemil, *Bir Dünyanın Eşiğinde*, İletişim Yayınları, 8. bs., İstanbul 2005.
- Meriç, Cemil, *Kırk Ambar*, C. 1, İletişim Yayınları, 10. bs., İstanbul 2008.
- Mevlâna Celâleddin Rûmî, *Mesnevî Hikâyeleri*, hzl. Şefik Can, Ötüken Yayınları, İstanbul 2003.
- Pamuk, Orhan, *Yeni Hayat*, İletişim Yayınları, 73. bs., İstanbul 2010.
- Zerrinküb, Abdülhüseyin, *Simurg’un Kanat Sesi-Attar’ın Hayatı, Düşünceleri ve Eserleri*, Anka Yayınları, İstanbul 2002.